

VERTEC.

Izhaja
1. dne v
mesecu
in stoji
za celo
leto po
pošti
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
Brez
pošte:
za celo
leto 2 gl.
40 kr.,
za pol
leta 1 gl.
20 kr.

Naroč-
nina naj
se na-
prej pla-
čuje in
pošilja
ured-
ništva v
špita-
lskih
ulicah
bž št.
273
v Ljub-
ljani.
(Lai-
bach.)

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 12.

V Ljubljani 1. decembra 1874.

Leto IV.

Terdoserčni kmet.

Bogati Černodolski kmet,
Razústnega babača zet,
Mej bratci vino pije,
S pestjó ob mizo bije.

V mladósti ves je bil suróv,
Tepèž je posel bil njegóv,
Ponočno popevánje
Ter glásno razgrajánje.

Pravičnike zaničevál,
Sosede vse poniževál,
Bogá je bil pozabil,
Blagó si tuje grabil.

Samó pijančke je čestíl,
Mej njimi je najrajši bil;
Za vino ga slavili
In v zóbe so hvalíli.

Za stražnika je psa imél,
Da na dvorišči je sedél,
Kjer je oblastno vladal
In tujce rad napadal.

Primeri se, da mèl je sneg,
Pokrivši sela, dol in breg,
Domá je kmet pri peči
Široki grel si pléči.

Na dvoru zunaj kraški pes
Zalajal je togoten ves,
Ker tujca je oznanjal
Ter vanj se hud zaganjal.

„Kaj biti li utegne tó,
Ka pes razdražen je takó?“
Zavpije kmet in vstane
Ter k oknu hitro plane.

Zdaj stopi v hižo starček bled,
In zmerzel ves in brez beséd
Klečé z rokáma vije,
Na lice solze lije.

„Slabôten sem po mrazu šél,
Kar náme pes je zarohnél,
Popadel me razkačen,
In v sneg sem bil potláčen.“

„Vprašajte hlapca, da je res,
Ki je iz hleva skočil vmés
Ter me usmiljen branil,
Da nij me huje ranil.“

„„Naduha zmerzla, stara kost!
Kaj tvoja me skerbí slabóst?““
To reče, nanj se spravi,
Po pasje sam ga davi,

Brezdúšnik starega moža
Pretéplje in z nogó pehá:
„Pogini, para naga!
Na snegu zunaj praga.“

Kervavo ranjen, ves pobít
Priletel starček je ob zid,
Kjer solzen omaguje
In kmetu prorokuje:

„Ne mine ti premnogo dnij,
Ko bodeš sam prosjáčil tí,
Iz hiže v hižo lazil,
Na snegu terd se mrázil!“

„„To tebi zdí se, há, ha, há!““
Takó se kmet zagrohóta,
Od zida ga porine
Ter v gorki hram izgine.

Mínólo nij premnogo dníj,
Sovražnik divjí prihrumí,
Blagó mu vse pobere
In dom do tál razdere.

Na rámo kmet je vrečo vzel
In v roko palico prijél,
Iz hiže v hižo lazil,
Na snegu terd se mrázil.

Prišél je oster zimski dan,
In mraz je bil povsód strašán:
Za plotom na samóci
Kmet zmerznil je po nóči.

P. Gros.

Na sveti večer.

(Po „Smilji“ poslovenil Iv. Tomšič.)

I.

Bilo je rano zjutraj, ko je uže po konci bil gospod Bláževič, stari odvetnik, ter skerbno prečitával pisma, ki so v velikih kupih ležala pred njim na mizi. Gospod Bláževič je bil še čverst in krepek starec, a na bledih licih se mu je videlo, da je serce prazno ónih sladkih čutil, katera človeku dajó veselje in zadovoljnost. Iz očij mu je gledala žalost in bridkost.

Kaj li je starcu, ka otožen sedí za mizo ter tako globoko vzdihuje? Kaj bi ne vzdihoval ubogi oča, imevši jedinega sina Branimira, ki je lani z vojsko šel na sovražnika. Oh, še zdaj se spominja žalostnega trenotja, ko je sè solzami v očeh svojega ljubljenca izprémiljal do svetega znamenja pri cesti, kjer ga je zadnjič objel ter na serce pritisnil.

Vojna je uže okončana; vojaci so se vernili domóv, a óni, kateri so na bojišči ubiti, poslali roditeljem poslednji pozdrav. A Branimir? Oh, o Branimiru nij glasú, nij poročila. Ali je na bojišči umerl? To je bridka skerb, ki je bolnemu očetu legla v serce in na lici.

Denes uže nekako zadovoljnejši in veselejši pregleduje pisma. Baš je hotel pisma zaviti v velik papir, ko njegova žena tiho stopi v sobo. „Kaj si denes tako zgodaj po konci? Imaš li toliko posla?“ vpraša gospa Bláževička, verna podoba dobre duše. Nje odkritoserčnost, nje prijazno lice, nje ljubeznjivi glas, vse to te sili, spoštovati jo. Ali tudi na njej so znamenja boléčega serca: pogledi jej bolje v objokani oči in ozri se na gubasto čelo. Tudi ona sirota žaluje ter čuti bridkosti, kakor nje dobri mož.

„Idem, draga žena, idem v mesto. Denes mi je zastopati pravdo naše sosede, vdove Rožnikove. Veš, da tist hudobni Petelinov Luka bi jej rad vzel hižo in vse, ter pehnil v nesrečo siroto in dvoje drobnih otrok, jedino tolažbo